

L' ART DEL PAGÉS

Reunió d' agricultors de Catalunya

La reunió d' agricultors de Catalunya, que feya temps preparava l' Institut agrícola català de Sant Isidro, se celebrá lo diumenje últim en lo Teatro Principal de Barcelona, baix la Presidencia de D. Joseph M.ª Rius y Badia, per malaltia grave del Sr. Marqués de Camps, y ab assistencia del President de la Lliga agraria de Madrid, D. Adolf Bayo, á invitació especial del Institut, ab quin ocupava lloch en la mesa.

Comensat l' acte per lo Sr. Rius, lo Sr. Thos llegí las adhesions següents:

Centre agricultor y Unió agrícola de Maldá, Foment del Treball nacional, Diputació provincial de Lleyda, Subdelegació de Berga, Associació catalanista d' excursions científicas, Unió mercantil de Barcelona, Centre català de Sabadell. Centre català de Sant Joan Despí, Foment de la agricultura de Badalona, Joventut catòlica de Barcelona, Cassino agrícola de Sanahuja, Lliga agrària d' Olot, Subdelegació de Sitges, Subdelegació de Alforja, Junta provincial de la Lliga agrària de Lleyda, Centre agrícola del Panadés, Associació de propietaris del Vallés, Subdelegació de la Bisbal, Unió de la propietat rústica de Tordera, Centre agrícola d' Igualada, Subdelegació de Puigcerdà, Circul vilanovés, Ateneu de Vilanova y Geltrú. Subdelegació de las

Borjas Blancas, Subdelegació de Rubí, Associació d' agricultors de Manresa, Foment agrícola mercantil é industrial de Sabadell, Centre agrícola de Tivisa, Lliga agrària de Berga, Unió agrícola de Vilanova, Junta local d' agricultura de Castellar, Subdelegació de Tárrega, Subdelegació de Vich, Subdelegació de Molins de Rey, Sindicat de viticultors del Plá del Panadés, Gremi dels culliters de Tarrassa, y també una carta d' adhesió de don Manuel Durán y Bas.

Dels ajuntaments dels pobles següents:

Solsona. Santa Perpétua, Santa Coloma de Queralt, Dos Rius, Solers, Sant Julià de Codina, Besora, Vidrà, Aleixar, Caldas d' Estrach, Navata, Teyà, Olost, Sant Climent, Barbará, Castellet de Haro, Poboleda, Navarces, Sant Just Desvern, Batea, Puigvert, Viladecaballs, Abrera, Ullastrell, Constantí, Masías de Voltregá, Terradas, Priorat de Baix, Gelida, Vilassar, Mollerussa, Anglès, Vilamala, Castellar, Masquefa, Piera, Esparraguera, Sant Guim, Alamás, Castellvell, Sant Sadurní de Noya, Rosas, Ribas, Suneda, Cardona, Prades, Margalef, Calafell, Sant Feliu de Codinas, Aguilar de Segarra, Rajadell, La Granada, Llansá, Torrellas, de Foix, Solivella, La Garriga, Castellbisbal, Maspujols, Sant Pere de Tarrassa, Papiol, Sant Miquel de Campmajó, Sant Pere de Premià, Vilajuiga, Figuerola, Vall d' Aneu, Guimerá, Mediona, Sant Martí Surroca, Santa Margarida del Panadés, Sant Pol, Cruïlles, Vulpellach, Ulles-tret, Pals, Fonteta, Fontanilles, Bagur, Peratallada, Palau Solitar, Puigdalba, Casavells, Corsá, Parlabá, Sant Julià de Ramis, Vilanova y Geltrú, Arfá, Sant Llorens de Marunys, Artés, Aytona, Verdú, Bellvis, Cabra, Cofi de Figueras, Avinyonet, Olérdola, Las Cabanyas, Fontrubí, Pachs, Margalef, Aleixar, Santa Maria de Besora, Prats de Rey, Balaguer, Llacuna, Riudecols, Llansá, Menargues, Santa Coloma de Farnés y altres.

Dirigiren la paraula al públich, los Srs. Catá de la Torre, Marqués de Ciutadilla, Guasch de Reus, Corbella, Tobella, Bayo y Sandiumenge, tots pera demostrar la necessitat imprescindible d' una bona unió entre la classe agrícola, com venim dihent sempre en L' ART DEL PAGÉS.

Nostre Director manifestá á la concurrencia, que ape-

sar d' haver sigut delegat, juntament ab lo Sr. Rosselló de La Garriga, pera enrrahonar al auditori en nom de las Associacions rurals catalanas representadas al acte, devian renunciar á la paraula per causa d' haverse fet molt tart y tenir d' usarla encara dos oradors mes. No obstant, lo Sr. Tobella volgué donar á coneixer una mostra del esperit de la pagesia catalana en general, llegint la següent patriótica endressa, encaminada á demostrar que es precis presentar la cara al enemich sempre y ahont convinga:

Los propietarios y pagesos de la vall d' Aneu del antich comptat del Pallás, al Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro.

Los que suscrihuen, propietarios y pagesos dels vint pobles que componen la vall d' Aneu; congregats en la vila d' Esterri; com en lo cor de aquesta vall hermosa, responen plens d' entussiasme y com un sol home, á la veu patriótica del Institut Agrícola de Sant Isidro, que tan bé sab interpretar las congoixas y afliccions de la terra; tan venturosa un dia, y ara tan desgraciada. Aquí som; disposats á seguir las banderas de aquell Institut, encarnació viva de las aspiracions de Catalunya; promptes á escometre la difícil empresa de salvar si pot ser, la propietat y pagesia de la terra, lliurantla de la miseria que la devora. Aquí som; disposats sempre á la lluyta, com á dignes descendents d' una rassa que ab tanta valentia defensava las llibertats de la terra; que vensuda podia ser, més jamay esclava. Sabém quant gloriós es lo llegat que rebérem dels nostres avis; guardins Deu de malversarlo y de profanar llur memoria; volém trasmétre'l intacte als nostres fills, pera que pugan ells també benehir la memoria de llurs pares. Tením fé en Deu, que ha encés en nostres pits lo foch sagrat del amor patri; y volém ab la sua gracia, obrar avuy com á homes, pera que no tingám demá que plorar com á débils donas; que si som vensuts en la lluyta, no per aixó deixarà de ser mes gran la nostra gloria ni mes viu l' agraphiment de la patria. Per lo tant,

los pagesos y propietarios que suscrihuen, s' allistan desde avuy en las filas del Institut, per aquesta y demés campanyas que reclami l' honra de la terra. Aixís puguessim assistir tots á la reunió magna á que nos convoca; més ja que aixó no pot ser, si que volém tenir representació en aquella gran Assamblea; allí anirán dos dels fills de la vall d' Aneu, D. Antoni Sempau y Pal y D. Armingol Morelló y Nart, que com á bons fills de la montanya, sabrán representar dignament á la vall que desd' ara los delega. Nosaltres estarem allí ab lo nostre esperit y pregarém á Deu, que il·lumini l' enteniment dels defensors de nostras llibertats pátrias; que sent fillas del Cristianisme, que ha estat sempre la nostra sava, no poden menos de mereixer la protecció de Aquell, á qui hem endressat sempre las nostras cosas. Vullga Deu, que 'l dia dotze de Maig, sia un jorn de gloria pera Catalunya.

Esterri d' Aneu als 5 de Maig de 1889.

Pera terminar l' acte se doná lectura de las conclusions que posém á continuació, las quals foren totas aprobadas per aclamació.

Primer. Organisar la classe agrícola catalana baix la base del Institut y 'l concurs de representants de totas las associacions agrícoles del Principat, ab l' objecte de que inspirantse única y exlussivament «en l' amor al pais y posposant tot interés ó mira polítichs, procuri resistir als mals que sufrim y als majors que 'ns amenassan, ab lo vigor, la resolució y la rapidés que las circunstancias aconsellin.»

Segon. Al expressat objecte y ab lo fi d' imprimir als avans dits treballs d' organisació la unitat indispensable pera son bon éxit, s' afegirán á la Junta directiva del Institut los presidents de totas las associacions agrícoles de Catalunya: en la primera reunió que 's celebri s' acordará 'l modo y forma en que hagi de funcionar aquesta Junta superior pera la consecució dels fins á que obeheix sa creació.

Tercer. Hagut compte de que per autorisat condute s' ha vingut a significar al Institut que si no ha obtingut contestació directa á la exposició elevada al Govern de S. M., suscrita per mes de 22,000 firmas, que vingué á coadjuvar los esforços de la Lliga Agraria, ha sigut per no demanarse en ella solucions con-

cretas, suposició completament errada, s' encarrega á la Junta directiva del Institut repeteixi las conclusions d' aquella exposició en forma que fassi necessaria una contestació explícita: abandonant, si aquesta suprema gestió fos ineficás, tota petició ulterior, mentres no cambihin las corrents econòmicas que avuy dia privan en lo Govern.

Cuart. S' acorda igualment que, vist los fatals resultats que sempre ha produhit l' anteposar la política y la passió de partit als verdaders interessos de país, los agricultors catalans deuen prescindir en absolut d' aquells móvils pera dedicarse exclusivament á la defensa del treball y de la producció agrícola: negantse á ser instrument dels partits en tota classe d' eleccions y comprometentse á donar en ellas sos vots á candidats propis, fills del país coneixedors de sas necessitats é interessats en satisferlas.

Quint. Convensuts per últim los agricultors catalans de que á la falta d' unió y al indiferentisme de las individualitats aïlladas, se deu en gran part lo deplorable estat de la riquesa agrícola, prometen permanexir compactes y units propagant en sas respectivas localitats las ideas manifestadas en la reunió del dia d' avuy y treballant assiduament pera conseguir son definitiu triomf.

A la tarde 's reuniren novament los delegats en l' Institut agrícola á fi de posarse d' acort pera la organització especial que dega donarse als treballs d' unió de la classe, desde ara endavant.

Los oradors que havian prés part en la reunió, á la vetlla foren obsequiats ab un dinar per la Directiva del Institut, en lo Restaurant-Martin, regnant en ell completa unitat de miras en mitx de la expansió natural del acte.

L' endemá fou despedit en la estació de Zaragoza 'l Sr. Bayo, á la sortida del tren exprés de Madrid, per una comissió de la Directiva y altres socis del Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro.

SECCIO D' AGRICULTURA PRACTICA.

La agricultura en la Exposició^(*)

(Continuació)

La importancia capital que en la agricultura tenen las aradas, m' obliga á fixarme un moment en ellas, puix que ab los adobs constituheixen las mes poderosas palancas del progrés rural, y perquè considero que del coneixement del ús de las unas y dels altres, pot deduhirsen l' avens ó l' atrás agrícola d' un país.

N' hi ha prou ab recordar que en los temps primers los inventors de la arada foren com héroes y que la arada era tinguda com símbol del Deu del Bé, pera que 's compregui l' inmens servey prestat á la humanitat per los que fixaren sa mirada en tant important com humil instrument al qual deu l' home la civilisació.

Comparadas las aradas modernas que tallan, volcan y purifican la terra, sens que l' home tinga d' agafarse constantment en ellas y regar ab la suhor de sa front lo solch que obren, no ja ab las primitivas, sino ab las usadas encara vuy dia en los voltants de Barcelona, mes dignas de figurar en un museo d' arqueología, que de servir pera 'l conreu dels camps, y vos convencéreu dels avensos realisats.

Fabricadas las aradas modernas exclusivament de ferro y d' acer, la disposició y forma especial de la rella, del tallant y de orelló ó post, permeten remoure ab un sol trevall y sens gran esforç de tracció, un grós volúm de terra, deixant llaurat uniformement lo camp, resultat que no s' obté ab las antigüas sino després de moltes llauradas.

La economía que resulta ab las aradas modernas es considerable; ne donaré una idea, citant un cas práctic: quan mon pare 'm confiá la explotació de la finca *Torre del Remey*, situada en lo plá d' Urgell, hi havian 16 parells de bous pera lo conreu de las terras, los que gracias á la introducció de las aradas modernas, he pogut reduhir á 8 parells de bous, economía considerable qu' es en aquet cas d' unas 13,000 pessetas anyals. tenint en compte en lo càlcul, l' estalvi de jornals, l' aliment del bestiar, l' interés del capital, amortisació, etc., etc., etc.

(Continuará)

(*) Vegis lo número 375.

INSTRUCCIONS pera coneixer l' insecte *apis curcus*
(*L*) vulgarment conegut per pugó de la alsina y
medis pera sa destrucció.

Correspon aquesta especie al ordre dels hemípteros, familia dels afidis, viu sobre las parts mes tendras d' aquest arbre, y se distingeix de las especies del mateix género per ser molt petit, oval, d' un color moreno rojench y careix d' antenas; sa trompa es tres vegadas mes llarga que 'l cos.

No tan solzament viu sobre 'ls branquillons tendres y fullas, si que també s' aposenta en las capas corticals (pell,) produhint ab sas picadas una especie de butllofas ó bufetas, en cual interior hi fan niu milers d' individus.

Ofereixen la particularitat de produhir alternativament generacions ovíparas y vivíparas, y sa fecunditat es tal, que 's calcula que una sola femella fecundada, pot produhir en pochos mesos mil milions de descendents.

Lo seu aliment favorit es la savia, y sos danys consisteixen en doblegar y arrugar las fullas, torser los tanyes, omplir los tronchs y brancaes de tuberositats, casi sempre buydas, produhidas per la acumulació de sava originada per la picada, y treu forsa als borrons, tant florals com foliacis, privant á la planta d' una gran part de sa forsa vital y causant casi sempre sa mort.

Son molts los medis proposats pera sa destrucció, tals com lo fum, la pols de tabach, los lleixius de savó, la cals, lo sutje, l' elebor, la ruda, lo porro, lo bitxo, la salvia, lo donzell y altrás plantas de sabor aspre é irritant y olor forta, totas aplicadas ab bon resultat porque matan l' insecte.

Altra medi encara millor que 'l tractar als arbres ab las sustancias anteriors, es, sense cap mena de dubte, procurar la propagació de gran número d' insectes que atacan y viuen á costas del anterior, entre ells resultan en primer lloch lo *Lleó dels pugons* y lo *Menja-pugons*.

Igualment pot utilisarse com medi de destrucció d' aquest y altres molts insectes certas aus insectívoras qual propagació interessa principalment al agricultor; entre aquestos citarém los trencanous, pinsans, caderneras, pardals, passarells, gar-sas, cucuts y pigots, formiguers, rossinyols, aurenetas, falsias, avions y altres mil.

† D. JOSEPH PUJOL Y ROSÉS, de Badalona.—Tenim de participar la trista nova de la mort del pare de nostre distingit amic, D. Martí Pujol y Planas, ocorreguda á las 4 de la matinada d'avuy fa vuit dias, á causa de la malaltia que d' algun temps ensá minava sa existencia. Al ferho saber, no podém menos de fer constar que 'ns unim al dol de la familia per tan sensible pérdua, pregant á Deu per la sua ánima.

¡Al cel sia!

SECCIO DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Canal del Ampurdá.—Mr. Ducarnot, enginyer francés ha anat á la ciutat de Figueras, acompanyat d' altres paysans seus, ab l' objecte de fer un detingut estudi del projecte d' aquell canal y emprendre en tot cas, la construcció del mateix en plasso breu.

¡Tant de bó fos una realitat tan gran millora, donchs no dup-tém que cambiaria la manera de ser de la pagesia ampurdanesa!

Concurs de pulverisadors y materials pera combatre 1 mildiu.—Pera l' que deu celebrar lo «Foment de la Agricultura» de la vehina vila de Badalona, lo diumenje dia 26 del mes que som, á las 3 de la tarde, s' han rebut las adhesions següents:

De D. Joseph Clausolles (Barcelona) —D. Basili Miret (Barcelona) —D. Joseph Prat y Mas (Sant Sadurní de Noya).—Don Anton Iglesias (Barcelona).—D. Francisco Martorano (Sallent).—D. Joan Llonch y Pons (Figueras).—D. Joan Forns (Sant Sadurní de Noya) —D. Joseph Masip y Domingo (Barcelona).—D. Llorens Daunís y fill (Sabadell).—D. Agustí Trinxé (Barcelona).—D. Anton Quintana (Manresa).—Srs. Japy germans (Beancourt).—D. C. Arvós (Igualada).—D. Joan Alesan (Barcelona).—Srs. Molina y Molina (Barcelona) —D. Martí Munich (Barcelona).—D. Joan Oliveras y Rifá (Martorellas).—Srs. Moratona, Genís y Bureau (Barcelona).

Sub-delegació á Berga.—Ha quedat constituïda en aquell cap de districte una sub-delegació del Institut agricola catalá de Sant Isidro.

Los indivíduos que componen sa Junta estigueren casi tots representats en la Reunió d' agricultors celebrada en nostra ciutat lo diumenje últim.

IMPRESA DE VÍCTOR BERRÓS Y FERRI, MOLAS, 31.—BARCELONA.